

Խ. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՆԱՍԵՂՆԵՐ

ԱՂԱԽՆԻ

ՅԱԽԵՐԺԱՅՈՂ ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Քո յաւերժի մէջ, որ տեսում է յար,
Կեանքս կարճատեւ ակընթարթ է լող.
Քո յաւերժն իմ մէջ կը բերու համար,
Ես ի՛նչքան լինեմ ներհուն ու խելօք:

Դու մեծ, դու հարուստ, մայրերի դու մայր,
Մէլս երկունքի մէջ ու միշտ նորածին,
Քո մի վայրկեանը ինձ տալու համար,
Ինչո՞վ հատուցեմ քո պարգեւակին,

Եւ ի՛նչքան տքնեմ, մաքառեմ ի՛նչքան,
Որ հողիս քեզ տալ գանձերն իր բոլոր,
Յոյգերն իր ամէն, սէրերն իրական,
Եւ ինքը ապրի սուրբ Հրճուանքը մօր:

Արդ վառիր դու ինձ տարերքովքս մեծ,
Լըցրու քեզանով աշխարհն իմ հողու,
Որ կեանքս դառնայ երգ մի նորաստեղծ,
Ինչքան ամէն մի ակընթարթը քո: ●

ՀԱՅՐԵՆԻ ՀՈՂԸ

Հայրենի հողը սիրտն է մայրիկիս,
Սիրտն է մայրիկիս, թող կանաչ մընայ.
Վիշտն անաղորտն, կորուստ ու կրակիծ
Մայր հողի սրբախն անճանաչ մընայ:

Թէ որ մայր դառնամ ու բախտը մի օր
Մայրական սրբոտիս իր վէրքը բանայ,
Հայրենի հողը թող ծաղկի անդորր,
Որ սիրտըս վիշտն իր յաղթի, մոռանայ:

ՍԱՐՄԵՆ

ՍԻՐՈՒՆ ԱՂՋԻԿ

Սիրուն աղջիկ, մօտ բեր սինին,
Վըրան՝ Հայոց նըռան դինին,
Թող ցընծութեանը ծով դառնայ.
Մեր սրբտերում, մեր սեղանին.

Վառենք աստղերը երկրային,
Հըպարտ նայենք ասպազային,

Նըրա դիմաց կը տփռենին
Աշխարհները հէքաթային:

Թէ այդ օրուան մենք չըհասնենք,
Որքի մահուան դանակը նենդ,
Թող մեր հողին՝ այդ նոր կեանքի
Գովքը անի որպէս մի երգ:

Թէ դու հասնես այդ լոյս օրուան,
Աճիւնըս տար մեր ազատ Վան,
Թող Հայրենի ծաղիկներին
Ջուր փայ իմ սիրտը՝ շատրուան...:

Սիրուն աղջիկ, մօտ բեր սինին,
Վըրան՝ Հայոց կարճիկ դինին,
Որքենք սիրով ու միշտ փառք տանք
Հըրոսմայր Հայաստանին:

ԽՆԴՈՒԹԵԱՆ ՆՐԳ

Ո՞վ Հայունէ դալարիւրան,
Դաժան օրերն անդարձ կորան,
Սեղանը բաց, դինին վըրան,
Թասերը լի՛ց բերինբերան:

Հայոց ազատ
Արեւի տակ
Որմենք, խընդանք,
Կեանքին փառք տանք:

Դու, սեւաշեյա իմ սըրտակից,
Մեր չէն ու նոր օճախներից
Կանչիր թող դան դուռ ու դըրկից,
Քո նուրբ ձեռքով թասերը լից:

Հայոց ազատ
Արեւի տակ
Որմենք, խընդանք,
Կեանքին փառք տանք:

Մեր պապերի հողին արդար,
Հազար տարուայ տենչն անկատար
Պահեց անչէ՛լ ու անվրթար...
Հիմայ ծիծղուն բաժակըդ առ:

Հայոց ազատ
Արեւի տակ
Որմենք, խընդանք,
Կեանքին փառք տանք:

ԵՐԶԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ԱՂԲԻՒՐ

Մա՛յր իմ, եկել եմ քո հողաթըմբի առաջ ծունկ
 չոքել,
 եւ կարօտալու աղաչում եմ քեզ խոր քննեց
 վեր կա՛ց:
 Քո շուրջը նայիր, տես ի՛նչ փառահեղ դարդեր
 են հաղել
 Մեր ուսանանքը, սար ու ձորերը, դաշտերը
 ծաղկած:
 Ե՛կ մեզ հետ տօնի՛ր յաղթանակները մեր մեծ
 աշխարհի,
 Ու հարօտանեկան թաշկինակը ա՛ռ հարսիդ հետ
 պարի՛ր,
 Քո շուրթով ըմպի՛ր մեր Դերձանկութեան աղբիւ-
 րից մի թաս,
 եւ այն ժամանակ դու է՛լ չես մեռնի, դու կ՛ան-
 մահանաս:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԹԵՐԶԱՆ

ԻՐԻԿՆԱՅԻՆ

Դաշտի վերայ իջել է իրիկնային մի մըշուշ,
 Իրիկնային մըշուշում խոկում է հողը հիմայ,
 Հասկերն ասեւ պատմում են մոռացուած քաղցըր
 մի յուշ,
 Հասկերն այնպէս են շընշում որ երեկոն չիմանայ:
 Սայլերն ահա անցնում են երկար ու սուր ճը-
 ոինշով,
 — Օ՛, մի՛ յուզէք, մի՛ յուզէք նինջը խաղաղ
 դաշտերի.
 Հեռուից մի երգ է լըսում, դառնում ա՛յնքան
 հեշտ ու դով:
 Որ հասկերին, ծիլերին անհուն օրօր կը լինի:
 Իրիկնային մըշուշում անցնում եմ ես օրօրուն,
 Հողը բերրի է ա՛յնքան, ա՛յնքան քնքուշ,
 անխըռով...
 Թըւում է ինձ որ հիմայ ես քայլում եմ ու գընում
 իմ պապերիս ըրթների ու սըրտերի վըրայով:
 Առուի եզրին ուռիներ թախծում են խոնջ ու
 սըրտում,

Ջուրը իր հեղ կարկաջով մի հէքաթ է քաղցրա-
 նուշ...

Մէկն անծանօթ բառերով փըսփըսում է իմ
 սըրտում,
 Հիւանքը, քո կեանքը անցալ, դարձաւ երգ ու
 վերյուշ:

Կտարներին սարերի արեւի շողը վըրջին
 Ուշում է իր համարյոյով ողջ հորիզոն հրդհեւ...
 Օ՛ տունները, քիչ հեռուն, որոնց նիւհող պատե-
 րին,

Գաղջ երեկոն իր անդորրն ու մեծ խորհուրդն է
 սըփուել...

Դաշտի վըրայ իջել է իրիկնային մի մըշուշ,
 Իրիկնային մըշուշում խոկում է հողը հիմայ,
 Հասկերն ասեւ պատմում են մոռացուած քաղցըր
 մի յուշ,
 Հասկերն այնպէս են շընշում որ երեկոն չիմանայ:

ԽՈՂ

Սերմերը յանձնիր դու հողին,
 Մատները երբեք չըզոդան,
 Հարազատ հողն է քո ուղին,
 Զի դաւի հողը նախեան:

Հուտերը դառնան հասուն բերք,
 Ինչպէս տաք կուրծքը աղջկայ,
 Օրերը լինեն խինդ ու երգ,
 Օրերը ժպտին մեծ վաղուան:

Դու լըսի՛ր զարկին Մայր Հողի,
 Երբ բերքերը չընձեւ դու մի օր-
 նա ա՛յնքան խոհուն երգ ունի
 Քո բերքում, սըրտում թեւաւոր:

Սերմերը յանձնիր դու հողին,
 Մատները երբեք չըզոդան,
 Հարազատ հողն է քո ուղին,
 Զի դաւի հողը նախեան:

ՄԵՐ ՄԻՐՏԸ ՔԵԶ

Մեր սիրտը ահա բերել ենք մենք քեզ,
 Քո զարկի, տնդի, յոյգերի համար,
 Երազը մեր վառ մուկի երազիդ,
 Որ նա բարձրանայ, դառնայ երգ ու խինդ,
 Մեր սիրտը ահա բերել ենք մենք քեզ: